

opinie

Onderzoek de keuze van deeltijdjuffen

Andra van Hofwegen
schoolleider te Nieuwegein

Mijn reactie op de ongenueanceerde uitspraken van hoogleraar Edith Hooge dat de deeltijdjuf slecht is voor het onderwijs (*Trouw*, 27 mei) komt niet alleen voort uit respect voor de harde werkers in het onderwijs, maar ook uit oprechte bezorgdheid om de toekomst ervan.

Het is waar dat werken met veel parttimers in een team lastig is voor een schoolleider. Het is *a hell of a job* om met kleine werktijdfactoren elk jaar een passend rooster te maken, om in een versnipperd team eindeloos veel individuele gesprekken te voeren over persoonlijke belangen, om studiedagen en overlegmomenten te organiseren waarbij alle teamleden tegelijkertijd aanwezig kunnen zijn.

Maar over het algemeen zijn parttimers van goede wil, en zijn ze energiek, fit en betrokken. Dit dwingt bewondering af, zeker gezien het salaris dat er tegenover staat.

Op school kwam de eerste reactie op het artikel in *Trouw* van een ouder die zei: "Wat een onzin, jullie doen het juist heel goed met al die leuke juffen!"

Maar het artikel heeft mij wel aan het denken gezet over de oorzaak van het ongenoegen. Hoe komt het dat juist in het onderwijs zoveel mensen kiezen voor een deeltijdbaan? Heeft dat iets te maken met de status van het beroep, de waardering, het salaris? Wordt het beroep toch al niet voor vol aangezien?

Of heeft het misschien te maken met de enorme werkdrukbeleving, is het voltijds niet vol te houden? Dit zou onderwerp van onderzoek moeten zijn!

En dan de schuldvraag. Of eigenlijk het toespelen van de zwarte piet aan de deeltijdjuf. Bij het lezen van het artikel overviel mij een beetje het kip-en-eigevoel: waar begint het probleem? Haalt de deeltijder werkelijk de status van het beroep omlaag, of kiezen fulltimers nu niet voor een beroep dat al een lage status heeft?

Maken deeltijders werkelijk de werkomgeving onaantrekkelijk, of is dit mooie, maar intensieve en verantwoordelijke beroep niet aantrekkelijk genoeg om het een hele week vol te kunnen houden?

Gelukkig ziet zowel Rinda den Besten van de PO-raad als minister Jet Bussemaker wel de praktische bezwaren van het werken met een deeltijd-team. De grote vraag blijft echter waar de werkelijke oorzaak ligt van de keuze die mensen maken.

Is dit mooie, intensieve beroep niet aantrekkelijk genoeg?

Digi-taal is juist goed voor het kinderbrein

Chat, tweet, sms en whatsapp erop los na school. Dat is het advies van **Elma Blom**, taalkundige van de Universiteit Utrecht. Schakelen tussen conventionele taal en digi-taal is goede hersentraining.

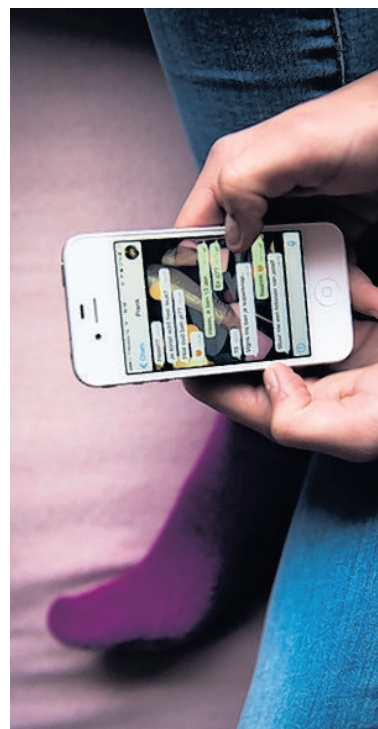

Elma Blom
onderzoeker taal- en letterkunde Universiteit Utrecht, leidt een onderzoeksproject waarbij de invloed van digi-taal op de cognitieve en sociale ontwikkeling van kinderen wordt onderzocht.

Generatie op generatie maken ouders zich zorgen over de taalontwikkeling van hun kinderen. Ook nu zijn vaders en moeders er niet gerust op: het gebruik van digi-taal, zoals de gecombineerde taal wordt aangeduid die jongeren gebruiken in onder meer chat-, sms- en whatsappgesprekken, doet de vraag rijzen of dit wel goed is voor de spellingsvaardigheden of zelfs de taalontwikkeling van de kinderen. De professionals die in het *Trouw*-artikel 'Help mijn kind schrijven in digi-taal' (21 mei) aan het woord komen, stellen dat er nog geen wetenschappelijk bewijs is voor een relatie tussen bijvoorbeeld chatten en slechter schrijven. Dat klopt. Maar een deel van hen spreekt, net als menig ouder, evengoed hun zorg uit. Terecht of onterecht, dat zal nog moeten blijken. Het is evenwel heel goed mogelijk dat digi-taal, en dan met name het schakelen tussen digitaal en conventionele taal, juist voordelen biedt. Voordelen op het gebied van breintaken als aandacht en geheugen.

Schakelen

Naast de conventionele spelling op school gebruiken veel kinderen in onderlinge berichtjes een andere spelling. Ze gebruiken nummers ('wacht' wordt 'w8'), afkortingen ('hoe gaat het' wordt 'hgh') en doorpakken hun tekst met Engels ('bbn' voor 'bye bye now'). Ze hanteren deze twee registers dagelijks en flexibel. Dit schakelen tussen registers is

niet specifiek voor schrijftaal: het gebeurt ook in gesproken taal. Tegen de meester praten kinderen anders dan tegen vrienden. Sommige kinderen schakelen zelfs tussen twee verschillende talen: spreken ze op school Nederlands, thuis gebruiken ze een andere taal (Fries, Turks, Chinees, Pools, Frans, Somalisch, enzovoorts).

Dit schakelen tussen registers en talen is iets waarin mensen uitblinken. Het stroomlijnt de communicatie, zorgt ervoor dat we elkaar beter begrijpen en is uitermate belangrijk voor succesvol functioneren binnen verschillende sociale contexten.

Bij testen op aandacht en geheugen blijken tweetalige kinderen beter te scoren dan hun eentalige leeftijdsgenoten: ze lopen op taken die aandacht en geheugen meten zelfs een jaar op hen voor. Dat komt door de flinke breintraining die tweetaligen ondergaan: hun brein houdt de twee talen continu actief. De talen kunnen elkaar hierdoor in de weg zitten en dus moeten tweetaligen per situatie, en misschien wel per zin of woord, een van hun talen kiezen. Dat vergt training die dus ten gunste komt van aandacht en geheugen.

Voordeel

Overigens, dit voordeel van de tweetaligen op aandacht- en geheugentaken geldt niet alleen voor kinderen uit de sociaal sterkere milieus. Ook bij kinderen uit armere gezinnen met laagopgeleide ouders, zoals bijvoorbeeld sommige Turks-Nederlandse gezinnen, is dit voordeel waargenomen.

Net als een tweetalig kind, gebruikt een kind dat de conventionele spelling en digi-taal hanteert, twee codes om een boodschap te verpakken. Deze registers worden afhankelijk van persoon, situatie en onderwerp gebruikt. Mijn verwachting is dat kiezen en schakelen tussen de registers het brein traint, niet alleen in gesproken maar ook in geschreven taal. Een kind kan hierdoor beter de aandacht richten en het geheugen efficiënter gebruiken. Essentieel is wel dat kinderen beide registers voldoende beheersen. En dus moet er na school flink gechat, getweet, ge-sms't en gewhatsapt worden.

tom

contact

**Redactie
Opinie
Trouw**
Postbus 859
1000 AW
Amsterdam
t 020-5629444
opinie@trouw.nl

Opinie is een vrijplaats voor discussie. Alle stukken zijn op persoonlijke titel. Artikelen tellen maximaal 650 woorden, Brieven maximaal 150. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren, te redigeren of in te korten. Bijdragen worden ook via internet, databank of anderszins verspreid. Eventuele auteursrechten blijven berusten bij de schrijver. Inzendingen graag voorzien van naam, adres en telefoonnummer, ook de e-mails.